

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD NOVA GORICA
Pri hrastu 18, 5000 NOVA GORICA
Tel. :++ 386/05-3351200
Faks:++386/05-3351260

Napotki za varstvo in tehnološke ukrepe pri sadnem drevju z dne 28. aprila 2011

HRUŠKE IN JABLANE

Škrlup in jablanova pepelovka

V zadnjih dneh je na Primorskem padlo od 10 do 20 mm padavin, ob katerih so bili izpolnjeni pogoji za blage okužbe z jablanovim škrlupom. Še naprej priporočamo redna preventivna škropljenja proti škrlupu. Ob napovedi manjših količin padavin priporočamo preventivno škropljenje s kontaktnimi fungicidi kot so: **Delan 700 WG v odmerku 0,75 kg/ha, Syllit 400 SC v 0,1-0,16 % konc., Dithane M-45 ali Dithane DG NEOTEC v odmerku 2 kg/ha, Manfil 75 WG ali Manfil 80 WP v odmerku 2 kg/ha, Penncozeb 75 DG v odmerku 2,5 kg/ha, Merpan 50 WP v 0,2-0,3% konc., Merpan 80 WDG v 0,125- 0,2% konc., Polyram DF v odmerku 2 kg/ha, Thiram 80 EG v 0,2 % konc., Antracol ali Antracol WG 70. v 0,2 % konc..**

V kolikor bodo vremenske nestabilne, s pogostimi in večjimi količinami padavin, svetujemo uporabo strobilurinskih ali sistemičnih pripravkov kot so: **Stroby WG v 0,015 % konc. , Zato 0,01-0,015 % konc., Zato plus v odmerku 1,9 kg/ha, Score 250 EC v 0,013-0,015 % konc., Duaxo koncentrat v odmerku 3,3 l/ha, Indar 5 EW v 0,06 % konc..**

Zaradi zaščite mladih plodičev je potrebno vsem naštetim pripravkom, razen pripravku **Zato plus** dodati kontaktni fungicid.

Pri uporabi kontaktnih fungicidov upoštevajte, da je pri 30 mm padavin delovanje kontaktnega fungicida oslabiljeno, pri 50 mm padavin, pa je škropilna obloga popolnoma izprana z listov.

Hruške je potrebno redno škropiti proti **hruševemu škrlupu**. V ta namen lahko uporabite naslednje pripravke: : **Dithane M-45 ali Dithane DG NEOTEC v odmerku 2/kg/ha, Polyram v odmerku 2/kg/ha, Delan 700 WG v odmerku 0,75 kg/ha, Syllit 400 SC v 0,1-0,16 % konc., Merpan 50 WP v 0,2-0,3% konc., Merpan 80 WDG v 0,125- 0,2% konc., Thiram 80 WG v 0,2 % konc., Ziram 76 WG v 0,2 – 0,3%, Antracol ali Antracol WG 70 v 0,2 % konc., Clarinet v 0,1 % konc., Tercel v odmerku 2,5 kg/ha.** V razmerah pogostejših padavin in s tem večje nevarnosti za okužbe s škrlupom priporočamo uporabo triazolnih pripravkov s sistemičnim delovanjem kot sta pripravka **Score 250 EC in Duaxo koncentrat**, katerim dodamo kontaktni fungicid.

V nasadih jablan, kjer ste v preteklih letih imeli velike težave s pepelasto plesnijo za škropljenje proti škrlupu izbirajte sredstva, ki delujejo tudi na pepelovko. Uporabite lahko naslednje pripravke: **Stroby WG v 0,015 % konc, Zato 50 WG v 0,01% - 0,015 % konc., Zato plus v odmerku 1,9 kg/ha, Tercel v odmerku 2,5 kg/ha, Domark 100 EC v odmerku 0,3 l/ha, Topas 100 EC v 0,025 % konc. ali Clarinet v 0,1 % konc..** Vsem naštetim pripravkom, razen pripravkoma Tercel in Zato plus, je potrebno dodati kontaktni fungicid.

V ostalih nasadih proti pepelasti plesni uporabite sredstva na osnovi močljivega žvepla (**Cosan, Kumulus, Kalinosul DF, Pepelin, Vindex 80 WG**), ki jih v odmerku **3 kg/ha** dodate škropilni brozgi.

Jabolčna grizlica

V Brkinih in na Tolminskem je zadaj čas za zatiranje **jabolčne grizlice**. V kolikor ste med cvetenjem ujeli več kot 30 osic na belo lepljivo ploščo, svetujemo, da po cvetenju opravite škropljenje. V ta namen lahko uporabite insekticide kot so: **Actara 25 WG v 0,02% konc.**, **Calypso SC 480 0,02% konc.** ali **Mospilan 20 SG 0,04% konc.**

Pri uporabi pripravkov, ki so strupeni za čebele, je treba pred tretiranjem odstraniti cvetočo podrast ter preprečiti zanašanje na sosednje cvetoče rastline. Upoštevati je potrebno tudi predpise s področja varstva voda.

HRUŠEV OŽIG

Z namenom zgodnjega odkrivanja morebitnih okužb s hruševim ožigom priporočamo redno pregledovanje sadovnjakov jablan in hrušk in sadnih vrtov. V primeru suma na ožig obvestite fitosanitarno inšpekcijo ali službo za varstvo rastlin na Kmetijsko-gozdarskem zavodu v Novi Gorici (tel. 3351200). Več informacij na: http://www.furs.si/svn/zvr/hr_ozig.asp

REDČENJE PLODIČEV JABLAN

Letos so za kemično redčenje dovoljena sledeča sredstva:

- desikanti **ATS** – amonijev tio sulfat (listno gnojilo): Agro N fluid in AZOS 300.
- **AMID THIN W** (NAAm)
- **DIRAGER** (NAA)
- **MAXCEL** (BA -benzyladenin).

Pred tretiranjem dobro pregledamo nasad in ocenimo cvetni nastavek oziroma število oplojenih plodičev za vsako sorto in vsako lokacijo. V primeru pozebe ocenimo število zdravih plodičev v šopu. Redčimo, če imamo v šopu več kot 2- 3 plodiče.

Za uspešno kemično redčenje so zelo pomembni vremenski pogoji, predvsem temperatura. **ATS** dobro deluje pri suhem in toplém vremenu (idealno 18-22 °C), v vlažnem vremenu lahko povzroča ožige. Vsaj 4 ure po tretiranju naj ne dežuje.

Za **AMID THIN W** in **DIRAGER** so potrebne temperature nad 12 °C (bolje nad 15°C), pri temperaturi od 12 do 18°C se odmerek poveča za 25 %, med 18 in 22°C se uporabi priporočene količine, med 22- 27 °C se odmerek zmanjša za 25%, nad 27 °C se uporaba **ne** priporoča. Za pripravek **MAXCEL** so optimalne temperature 20 -25°C uporabimo ga, ko je temperatura vsaj 18°C. Ker je boljše delovanje pri večji zračni vlagi, je bolje škropljenje opraviti zjutraj. Zaželjeno je, da so ugodne temperature tudi še vsaj dva do tri dni po škropljenju.

Primeren čas za dovoljene pripravke

V času cvetenja

V času, ko je oplojenih večina cvetov na kvalitetnem rodnem lesu (dva dni odprti cvetovi v lepem in tri dni v slabem vremenu –začetek odpadanja venčnih listov na večletnem lesu) uporabimo pripravke **ATS: Agro N fluid** in **AZOS 300**. Pri sorti Breabrnlahko povzroča ožige.

Po dveh dneh v lepem vremenu in treh dneh v slabem vremenu škropljenje z ATS ponovimo in s tem zmanjšamo možnost oplodnje manj kakovostnih cvetov. Drugo škropljenje opravimo pri bogatem cvetnem nastavku predvsem pri težko redčljivih sortah (Zlati delišes, Elstar, Gala, Fuji) Pripravek ATS se zelo priporoča za težko redčljive in izmenično rodne sorte.

V času od polnega cvetenja na večletnem lesu do največ teden dni kasneje (največ do debeline plodičev na dvoletnem lesu 4-6 mm) redčimo s pripravkom **AMID THIN W**. Prepozna uporaba ima lahko prav nasproten učinek.

Za sorto Zlati delišes in Elstar se zelo priporoča, ker v največji meri vpliva na redno rodnost in deluje delno tudi na zmanjšanje porjavenja plodov (mrežavosti). Rdeči delišes **ne** smemo redčiti z NAD. Na podlagi večletnih izkušenj strokovnjakov iz Južne Tirolske se sredstvo tudi ne priporoča za sorto Fuji.

V času, ko so plodiči na dvoletnem lesu 5-12 mm veliki

redčimo s pripravkom **DIRAGER** (običajno 10 – 20 dni po vrhu cvetenja).

Zaporedna uporaba Amid thina in Diragerja se odsvetuje pri sortah: Gala, Breabrn, Fuji in Cripps pink (možnost negativnega vpliva na debelino plodov).

V času, ko so plodiči na dvoletnem lesu 6 -15 mm veliki

uporabimo **MAXCEL**.

Možna je tudi kombinacija Diragerja (10 ml/100l vode) in Maxcela 500 ml/100l vode) in se priporoča za sorte: Gala, Zlati delišes, Fuji, Elstar , Grenny smith, Cripps pink, Summerred. Težko redčljive sorte (Elstar Fuji, Gala) lahko redčimo s to kombinacijo tudi dvakrat. Prvič, ko so plodiči veliki 10 do 12 mm in tretiranje ponovimo čez 2 do 4 dni, ko plodiči dosežejo debelino 13-16 mm . Povsod, kjer je bogat cvetni nastavek in kjer pričakujemo dobro oplodnjo to kombinacijo zelo priporočamo.

Pripravek Dira Max je že kombinacija BA + NAA (glej navodila).

Kemično redčenje je zelo zahtevno, zato je potrebno zelo natančno upoštevati vse omejitve (predvsem vreme) in navodila za uporabo. Pred uporabo dosledno preberite navodila proizvajalca!

Ročno redčenje opravimo v mladih nasadih in kot korekcijo po kemičnem redčenju v rodnih nasadih. Zgodnejše redčenje v večji meri vpliva na redno rodnost in velikost plodov. Pri poznejšem redčenju odstranimo predvsem tiste plodove, ki so deformirani in poškodovani.

Pripravila: Mojca Rot